

Aan de leden van de gemeenteraad.

Raadsinformatiebrief 104

Helmond, 20 juli 2021
Onderwerp: Corona update

Zaaknummer: 50550356

Geachte leden van de gemeenteraad,

We hadden gehoopt op een zorgeloze zomer waarin we corona naar de achtergrond konden drukken, maar zover is het helaas nog niet. We moeten nog even volhouden en het is belangrijk dat we ons ook in de zomervakantie goed aan de maatregelen houden.

Met deze 'corona update' geven wij u weer een overzicht van collegebesluiten en andere relevante ontwikkelingen rondom de aanpak van de coronacrisis.

Noodopvang

Per 1 juli is de noodopvang voor dak- en thuislozen in de Kamenij gesloten. Al sinds 1 juni vindt de opvang weer plaats in de reguliere plekken in D'n Herd en werden er geen nieuwe mensen toegelaten tot de noodopvang in de Kamenij. Voor de meeste cliënten is een geschikt alternatief gevonden. Daarmee kunnen we zonder incidenten en andere problemen een periode van 15 maanden noodopvang succesvol afsluiten. In totaal zijn er sinds april 2020 238 mensen opgevangen in de Kamenij.

TONK

Inwoners die door corona te maken krijgen met een inkomensverlies en daardoor in de problemen komen om hun vaste woonlasten te betalen, kunnen een beroep doen op de regeling Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten (TONK). De uitvoering van deze tijdelijke regeling is belegd bij Senzer en sinds maart 2021 kunnen inwoners een aanvraag indienen. De aanvragen blijven echter achter bij de verwachtingen. Dit is een landelijk beeld. Ook kregen we signalen dat sommige aanvragers sparen voor hun pensioen en door de vermogenstoets niet in aanmerking kwamen voor de TONK. Omdat het Rijk het budget verdubbelde zagen we mogelijkheden om de regeling te verruimen, met terugwerkende kracht. Er is toen besloten om geen vermogenstoets meer te hanteren en om de bedragen te verhogen. Aanvragers kunnen nu eenmalig een bedrag ter hoogte van € 1.750,- of € 3.000,- ontvangen. Er wordt veel ingezet op communicatie om inwoners te wijzen op de regeling. De regeling loopt nog tot 1 oktober, dus we hopen dat inwoners uit de doelgroep zo nodig alsnog een aanvraag indienen.

Tijdelijke Overbruggingsregeling voor Zelfstandige Ondernemers (TOZO)

Sinds maart 2020 bestaat de Tijdelijke Overbruggingsregeling voor Zelfstandige Ondernemers (TOZO), die in onze arbeidsmarktregio door Senzer wordt uitgevoerd. De TOZO-regeling is gedurende de looptijd meerde malen gewijzigd. Op dit moment zitten we in een 5^e TOZO tranche, die loopt van 1 juli tot en met 30 september 2021. De verschillen in de Tozo-tranches zitten onder meer in de looptijd en de voorwaarden om in aanmerking te komen voor de regeling.

Als onderdeel van de TOZO regeling is per 1 januari 2021 de 'heroriëntatie voor zelfstandige ondernemers' in werking getreden, waarvan de uitvoering ook bij Senzer is belegd. Het kan hierbij gaan om bijvoorbeeld coaching, advies, bij- of omscholing en heroriëntatie.

Sinds maart 2020 tot begin juli hebben in Helmond ruim 3.100 ondernemers een aanvraag gedaan voor de TOZO-regeling. Voor Helmond is daarmee een bedrag gemoeid van € 8.6 miljoen. Daarvoor worden wij overigens volledig gecompenseerd door het Rijk.

Impuls Cultuur

In de Crisis- en Herstelnota is € 2 miljoen opgenomen voor het meer zelfvoorzienend en toekomstbestendig maken van het culturele voorzieningsniveau in Helmond. Dit doen wij via een fysieke impuls in de culturele basisinfrastructuur. Het college heeft op 1 juni jl. ingestemd met de voorgestelde ontwikkelrichting en de eerste middelen toegekend (zie ook RIB 67).

Museum Helmond wil een nieuwe entree en multifunctionele gebruikruimte realiseren in de vorm van een uitnodigende, open aanbouw op het Boscotondoplein. De Cacaofabriek wil het gebied aan de Kanaalzone verjongen door middel van een buitenpodium met urban voorziening. Beide organisaties krijgen een werkbudget om de projecten verder uit te werken. Zodra de plannen zijn geconcretiseerd informeren wij uw raad opnieuw. Naar verwachting is dat na de zomer.

Het Speelhuis wil het Speelhuisplein aantrekkelijker maken voor buitenactiviteiten met zitmeubilair en aanlichten van het theater. Hiermee heeft het college ingestemd. De uitvoering vindt op korte termijn plaats. Voor de Bibliotheek en Kunstkwartier is het op dit moment nog te vroeg om plannen te maken. Voor hen ligt de prioriteit bij het onderzoek naar een gezamenlijke huisvestingsplek.

Subsidieregeling Cultuurimpuls voor nieuwe culturele activiteiten in het centrum

In de Crisis- en Herstelnota is ook € 300.000,- opgenomen voor culturele activiteiten in het centrum van Helmond. Hiervoor hebben wij op 29 juni 2021 de subsidieregeling Cultuurimpuls vastgesteld. Helmondse organisaties kunnen maximaal € 15.000,- subsidie aanvragen voor nieuwe culturele activiteiten die uitnodigend en laagdrempelig zijn voor een brede doelgroep. Een samenwerkingsverband van culturele organisaties kan voor een grootschalige activiteit een hoger subsidiebedrag aanvragen. De subsidieregeling loopt in principe tot eind 2022. Meer informatie is te vinden op www.helmond.nl/cultuurimpuls.

Compensatie Taxbus

Covid-19 heeft aanzienlijke invloed op het Collectief vraagafhankelijk Vervoersysteem Taxbus. Afhankelijk van de geldende maatregelen van het Rijk, fluctueerde de vervoersomvang flink. Gelet op het belang om deze Wmo-voorziening op peil te houden, zijn de aanbieders financieel gecompenseerd. Na de aanvankelijk landelijk afgesproken compensatieregeling van 80%, is er in lijn met het VNG beleid besloten tot een tijdelijke maatwerkregeling per 1 juli 2020 voor de duur dat de vervoersvolumes onvoldoende stabiel zijn. Met deze zogenaamde staffelmethode worden maandelijkse tarieven gehanteerd, die mee fluctueren met de (steeds) wisselende vervoersomvang: een lager vervoervolume tegen een hoger tarief, hoger volume tegen een lager tarief.

Hoewel er momenteel sprake is van een stijgende lijn in de vervoersomvang, is deze nog onvoldoende stabiel. Besloten is dan ook om vooralsnog de staffelmethode tot 31 december 2021 voort te zetten. De verwachting is dat er medio 2022 voldoende stabilisatie in de vervoersomvang is. In lijn met de bij de Europese aanbesteding gemaakte afspraken, wordt dan weer uitgegaan van een vergoeding volgens een vast tarief.

Helmond Sociaal Sterker de Crisis uit

In mei 2021 verscheen het rapport 'Sociaal sterker de crisis uit' van de commissie Depla. Dat rapport gaat over het lokaal perspectief op herstel en innovatie na(ast) corona.

In Helmond hebben we daarop voortgeborduurd. Want wij merken in gesprekken en op basis van informatie op het coronadasboard, dat er behoefte is aan interventies. Soms om wat lichtpuntjes te brengen in deze crisistijd, soms om structurele problematiek die vergroot wordt door Covid-19 te doorbreken.

Daarbij kunnen we gebruik maken van de door het Rijk beschikbaar gestelde steunpakketten: 'Perspectief voor Jeugd', 'Jeugd aan Zet', 'Sociaal en mentaal welzijn en leefstijl' en het Nationaal Programma Onderwijs. Om samenhang aan te brengen hebben we ervoor gekozen één integraal uitvoeringsplan te maken: 'Helmond Sociaal Sterker de crisis uit'. We sluiten aan op de behoefte van onze inwoners met specifieke aandacht voor inwonersinitiatieven. Daarnaast versterken we bestaande plannen en aanpakken.

Op vijf thema's zijn plannen uitgewerkt, in samenspraak met jongeren, inwoners en maatschappelijke organisaties.

Jeugd en Onderwijs

De Commissie Depla waarschuwt voor vergroting van kansenongelijkheid op de lange termijn door Covid-19. Advies is om vooral met jongeren en jongerenwerk in gesprek te blijven en samen te kijken waar behoeftes liggen. In Helmond doen we dat via jeugdvriendelijke stad (nog) steeds. Daarnaast adviseert het Nederlands Jeugdinstituut (NJI) om vooral ook ruimte en tijd aan kinderen en jongeren te geven. Schaal niet meteen op in grootschalige zorginterventies, maar breng 'lichtpuntjes' en zorg dat de preventie op orde is. Daarom investeren we in:

- Incidentele lichtpuntjes in coronatijd (zoals colleges van Guido Weijers)
- Continuering Helmond Hangout: zomervariant en structurele borging digitaal platform
- Eenmalige investering in de borging van het project STORM (signaleren en aanpakken somberheidsklachten)
- Inzet extra jongerenwerker in 2022

Het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) is bedoeld om vertragingen in te halen en leerlingen te ondersteunen die het moeilijk hebben door schoolsluitingen wegens corona. Gemeenten ontvangen een klein deel van het budget voor hun rol in de uitvoering van het NPO. Tijdens de zomerperiode zullen de eigen plannen van scholen en kinderopvang bekend zijn en vinden gesprekken plaats met onze maatschappelijke partners als de bibliotheek, cultuur- en sportorganisaties en welzijnsorganisaties. In het najaar vindt besluitvorming plaats over het uiteindelijke Helmonds Onderwijs Plan.

Gezondheid

Door Covid-19 zijn bestaande gezondheidsverschillen scherper geworden. Onderliggende sociale factoren zijn duidelijker aan het licht gekomen. Commissie Depla adviseert om de korte termijn aan de lange termijn te koppelen en nog meer in te zetten op kansengelijkheid, ook als het gaat om leefstijl. Deze adviezen onderstrepen de Helmondse inzet op preventieve gezondheid en het tegengaan van de sociale tweedeling. Daarom investeren we in:

- Extra meetmomenten Onwijs Fit (bevorderen gezond gewicht van kinderen in de basisschoolleeftijd)
- Gezonde kinderopvang (opleiding pedagogisch medewerkers t.b.v. gezonde leefstijl kinderen)
- Uitvoering motie sporten voor kwetsbare inwoners

Sociale Initiatieven en Verenigingsleven

De coronacrisis heeft laten zien hoe belangrijk het sociaal weefsel van een samenleving is. Vooral in de eerste fase van de crisis was de maatschappelijke energie voel- en zichtbaar. Tegelijkertijd bleek dat hetzelfde maatschappelijk weefsel soms afhankelijk was van de overheid. De commissie Depla adviseert sociale initiatieven en onderling hulpbetoon te koesteren en te stimuleren. Daarom investeren we in:

- Uitrol Kansrijk Mierlo-Hout over westelijk Helmond (Stiphout, Helmond-West en Brandevoort)
- Werkgroep Aandacht voor Ouderen
- Stimuleringsbijdrage initiatief cultuur en welzijn

Gemeentelijk handelen

'Zorg voor de menselijke maat in de uitvoering' is een cruciaal advies van de commissie Depla. De coronacrisis, maar ook de toeslagenaffaire laten zien hoe belangrijk is het om als overheid naast de inwoner te kunnen staan en te zorgen dat noodzakelijke interventies snel en eenvoudig worden ingezet. Daarom investeren we in:

- Maatwerkbudget sociale teams (realiseren van maatwerk buiten kaders op casusniveau)
- Doorstart pilot Iedereen Mag Meedoen (zie verderop in deze RIB)
- Doorontwikkeling collectieve dagbesteding kwetsbare groepen

'Stille' problemen en kansen

Veel effecten van de crisis zijn vooralsnog niet duidelijk. Er lijken signalen van een stilte voor de storm te zijn. Om dat voor te zijn investeren we in:

- Verlenging inzet armoederegisseur tot januari 2023

De resultaten van bovenstaande inspanningen betrekken wij bij de evaluatie van onze aanpak van de coronacrisis, die we later dit jaar gaan uitvoeren.

Herstart pilot 'Iedereen mag meedoen'

In het coalitieakkoord 2018-2022 staat aangegeven dat de gemeente Helmond de regie neemt over de groep mensen met een zeer grote afstand tot de arbeidsmarkt. Dit is de groep met een loonwaarde kleiner dan 30%. In dit kader is vanaf juni 2019 de pilot 'Iedereen Mag Meedoen' voorbereid. Half september 2019 is deze van start gegaan. Doel van de pilot is om een (integrale) aanpak te ontwikkelen voor de doelgroep met minder dan 30% loonwaarde die zoveel mogelijk aansluit bij reguliere werkprocessen, dienstverlening en voorzieningen. Zodat diegenen die daartoe in staat zijn de mogelijkheid hebben om naar vermogen te participeren in de samenleving. De formele einddatum van de pilot was september 2020.

Vanwege de coronacrisis heeft de pilot sinds maart 2020 grotendeels stil gelegen. Met de cliënten waar vanuit de pilot een traject mee was gestart wordt (nog steeds) het contact onderhouden, maar er zijn sinds de coronacrisis geen nieuwe cliënten meer tot de pilot toegelaten. De belangrijkste reden hiervoor was dat persoonlijk contact essentieel is om deze doelgroep te kunnen ondersteunen. Vanwege de coronabeperkingen is dat persoonlijke contact niet mogelijk geweest.

Gezien de korte looptijd van de pilot zijn de resultaten die zijn gerealiseerd onvoldoende representatief. Met het oog op onder meer de verwachtingen die het kabinet heeft uitgesproken over de coronapandemie ('het licht aan het einde van de tunnel is in zicht' en de beoogde versoepelingen) wordt de pilot 'Iedereen mag meedoen' herstart. Juist omdat de doelgroep hard is getroffen door de coronacrisis. Zoals beschreven in een artikel van het RIVM (<https://www.rivm.nl/nieuws/corona-effecten-op-termijn-vooral-voor-kwetsbare-groepen-ingrijpend>) blijkt dat niet alleen de directe gevolgen, maar vooral ook de indirecte gevolgen (op de langere termijn) harder aankomen bij kwetsbare bevolkingsgroepen, zoals lager opgeleide mensen en mensen met onderliggende gezondheidsproblemen.

Evenementen

In RIB 79 informeerden wij u over de subsidieaanvragen voor reguliere evenementen in de tweede helft van 2021. Conform het advies van de Adviescommissie evenementen hebben wij subsidie verleend voor vier evenementen. In totaal gaat het om een subsidiebedrag van € 29.000,-.

Voor de aanvraag Viering van de bevrijding hebben wij € 10.000,- gereserveerd en nemen hierover nog een separaat besluit.

Van het beschikbare subsidiebedrag van € 345.000,- voor de reguliere evenementen is een bedrag van € 238.000 gereserveerd voor de evenementen die zijn doorgeschoven uit 2020. Deze organisatoren hoefden voor 2021 niet opnieuw subsidie aan te vragen.

Kermis

Ondanks corona zijn er dit jaar toch twee kermissen in Helmond. De zomerkermis vond plaats van 9 tot en met 14 juli op de Ameidewal, in kleinere vorm dan normaal. Dat had te maken met de coronaregels die nog altijd gelden voor evenementen. Het was een échte familiekermissen, bedoeld voor jeugd en gezinnen met kinderen. In oktober is er opnieuw een kermis in de stad. Als dan de coronabeperkingen nog verder zijn opgeheven kan er mogelijk weer ouderwets worden uitgedapt met ook weer groot vermaak en automaten spelen.

Vaccinatiebereidheid

De GGD richt zich op dit moment hoofdzakelijk op het grootschalig vaccineren. Er zijn nog ruim 50.000 afspraken gepland en daar hebben zij hun handen vol aan; ook het aantal beschikbare vaccins laat extra acties op dit moment nog niet toe.

De GGD gaat zich de komende weken wel beraden op het fijnmaziger vaccineren, daar waar dat op basis van data of signalen nodig is. De GGD monitort de vaccinatiebereidheid onder inwoners in onze regio. Zij heeft een postcodekaart ontwikkeld waarin data over de vaccinatiegraad per postcode beschikbaar is (zie https://www.ggdbzo.nl/ggdkompas/Documents/vaccinatie_wijk_weekrapportage.html; cijfers t/m 12 juli).

Daaruit blijkt dat in enkele wijken van Helmond de vaccinatiegraad op dit moment nog onder het gemiddelde ligt. Dat is uiteraard ongewenst. Over een aantal weken bespreekt de GGD met gemeenten waar en op welke manier eventueel extra acties worden ingezet om de vaccinatiegraad te verhogen, op basis van de cijfers van dat moment. Dat zal maatwerk zijn, afhankelijk van de precieze oorzaken. Uiteraard verlenen we daar waar nodig onze medewerking aan, bijvoorbeeld in de vorm van ondersteunende communicatieacties.

Stand van de organisatie

De ambtelijke organisatie werkt nog steeds voor een groot gedeelte thuis, zeker nu recent de maatregelen weer zijn aangescherpt. Bijeenkomen in een groep is weliswaar toegestaan als dat nodig is, maar uiteraard wel met in acht name van alle coronamaatregelen.

Door de combinatie van kantoor- en thuiswerken neemt de behoefte aan hybride vergaderruimtes, -apparatuur en -meubilair toe. Dat zien we niet alleen in Helmond, maar is een trend die corona met zich meebrengt. Op dit moment onderzoeken we op welke manier we in deze behoefte kunnen voorzien.

Het verzuim binnen onze gemeente is met 3,9% laag te noemen (dit is het voortschrijdend percentage per 30 juni 2021). Daar zijn we trots op, maar we houden dit voortdurend goed in de gaten. Want deze veranderende tijd vraagt lenigheid van iedereen; ook van medewerkers. We bieden daarom via ons opleidingscentrum niet alleen inhoudelijke trainingen aan maar ook trainingen gericht op geestelijke en lichamelijke fitheid. Ook worden medewerkers geïnformeerd over hoe ze op een prettige manier kunnen thuiswerken en besteden de managers veel aandacht aan de verbinding met de medewerkers. De gevolgen van covid op het verzuim zijn gelukkig laag, maar er zijn voor een aantal medewerkers waarschijnlijk wel langetermijneffecten. Met onze arbodienst, de ArboUnie, ondersteunen we dit zorgvuldig.

Zoals in de vorige corona update aangegeven, hebben wij inmiddels een herhaling van het onderzoek Monitor Thuiswerken gedaan. Dit onderzoek doen we samen met de ArboUnie en geeft ons inzicht van de ervaringen die collega's hebben met het thuiswerken. De uitkomsten bespreken we binnenkort met het management waarna er vervolgacties worden afgesproken.

We vertrouwen erop u voor dit moment voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Helmond,

mevr. P.J.M.G. Blanksma-van den Heuvel
burgemeester

H.J. de Ruiter
secretaris